

- упровадження реклами в спеціалізованих друкованих виданнях;

- розроблення маркетингової інтернет-програми;
- активну участь у виставках, ярмарках та семінарах;
- проведення заходів та співробітництво з відомими ТМ.

Отже, такі заходи вдосконалення рекламної діяльності сприятимуть збільшенню прибутку підприємства, що працює на ринку туристичних послуг, забезпечать актуалізацію його конкретної маркетингової стратегії та допоможуть виробити систему заходів, зокрема рекламних, на вищих (регіональному, державному, міждержавному) рівнях упровадження маркетингової політики.

Література

1. *Лук'янець Т. І.* Рекламний менеджмент: навч. посібн. / Т.І.Лук'янець. — 2-ге вид., доп. — К.: КНЕУ, 2003 — 440с.

2. *Пономарева А. М.* Рекламная деятельность: организация, планирование, оценка эффективности: Учебное пособие / А. М. Пономарева. — 2004. — 238 с.

3. *Фарбей Э.* Эффективная рекламная кампания: Руководство по стратегии, планированию и выявлению потенциального потребителя / Э. Фарбей. — 3-е изд. — Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. — 240 с.

Біла С. О.

д.н.д.у., професор, заслужений економіст України,
Інститут міжнародних відносин (ІМВ),
Національний авіаційний університет (НАУ), м. Київ

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИРІШЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПРОБЛЕМИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Світова фінансово-економічна криза 2008–2009 рр. та нестабільний посткризовий період економічного відродження світової економіки, що триває і досі, поставили перед світовою спільнотою виклик щодо пошуку нової моделі економічного зростання. На порядок денний виходить питання щодо пошуку ефективної моделі розвитку національної економіки, позбавленої (насамперед) енергетичної залежності від критичного імпорту енергоносіїв. Такий виклик актуалізує питання висвітлення особливостей та переваг впровадження моделі сталого економічного зростання на

місцевому рівні (на рівні громад), які є базовою інституційною одиницею регіонального розвитку країни.

В основі сталого економічного зростання — модель, що поєднує економічний, екологічний та соціальний розвиток; модель, заснована на раціональному використанні природних ресурсів, функціонування якої ґрунтується на застосуванні екологічно чистих, енергозберігаючих та ресурсозберігаючих технологій, що у т.ч. передбачають повторне використання відходів (ТПВ). В основі сталого соціального розвитку — підвищення якості життя людини, збереження соціальної та культурної спадщини людства для майбутніх поколінь, скорочення кількості конфліктів (які виникають внаслідок дефіциту ресурсів), забезпечення справедливого розподілу та раціонального використання природних ресурсів, зростання на цій основі добробуту людини.

Перехід до сталого економічного зростання на рівні національної економіки передбачає задіяння потенціалу «зеленої економіки» в громадах. Зокрема, йдеться про задіяння механізмів «екологізації» та стимулювання переходу країн до інноваційно-інвестиційного типу економічного зростання.

Світова практика господарювання наводить багато прикладів успішного запровадження моделі сталого економічного зростання на місцевому рівні. Переважна більшість таких прикладів пов'язана з вирішенням енергетичної проблеми: розвитком відновлюваної енергетики (у т.ч. геліоенергетики, вітрової, гідроенергетики, виробництва енергії з відходів сільськогосподарської сировини, біо-, деревообробки, відходів рослинництва); розвитком альтернативної енергетики (сланцевий газ, пиловугільна суміш). Натомість, у XXI ст. перевага суспільства традиційно надається відновлюваній енергетиці.

Членство України в Енергетичному співтоваристві країн ЄС (з 2011 р.) вимагає обов'язкового виконання ряду європейських директив стосовно сталого розвитку. Серед базових документів ЄС у секторі розвитку відновлюваної енергетики — Директива 2009/28/ЄС, згідно якої країни-учасники співтовариства беруть на себе зобов'язання щодо зниження обсягів викидів парникових газів в атмосферу, у т.ч. шляхом впровадження біоенергетичних технологій. Кількість палива, видобутого завдяки біоенергетиці, повинна щорічно становити не менше 35 % (порівняно з обсягами використання традиційних джерел енергії — природного газу, нафти тощо); з 1 січня 2017 р. — не менше 50 %, а з 1 січня

2018 — не менше 60 % [1]. Вагомий внесок у зменшення викидів CO₂ в атмосферу відіграє переробка відходів виробництва та споживання (особливо це актуально для великих міст, де концентруються великі обсяги ТПВ). Так, завдяки технологіям сортування та вторинної переробки ТПВ (рециклінг) відходи з міських звалищ та підприємств-виробників стають важливим джерелом «вторинних» ресурсів (брухт металів, скло, папір, текстиль, полімери тощо) та енергетичною сировиною для паливної енергетики. За експертними оцінками, понад 60 % ТПВ міст є потенційною «вторинною» сировиною, близько 30 % ТПВ — органічними відходами, а майже 10 % становлять енергетичні ресурси, придатні для вторинної переробки [2].

Експертні розрахунки свідчать, що понад 20 % потреби в енергії розвинених країн світу можна забезпечити за рахунок використання ТПВ. Така практика широко застосовується вже сьогодні. Зокрема, йдеться про котельні, що працюють на альтернативному паливі, і на яких майже 90 % тепла видобувається з горючих відходів ТПВ міст та інших населених пунктів. Потужним джерелом енергії є потенціал переробки органічних відходів сільського господарства, тваринницьких ферм, систем водовідведення та очисних систем, ТПВ міст тощо, які можуть бути використані для виробництва біогазу. Експерти зазначають, що спалення 1000 кг горючих відходів ТПВ дозволяє отримати теплову енергію, еквівалентну спаленню 250 кг мазуту. Поряд з виробництвом біометану з біогазу, розвиваються й інші технології газифікації, у т.ч. пілотно-дослідницькі проекти з виробництва синтетичного природного газу («bio-SNG»), який вперше було синтезовано у Австрії [2].

Лідерами з виробництва відновлюваної енергії (за підсумками 2014 р.) у світі стали: Данія, Німеччина, Португалія, Іспанія та Швеція, Австрія (за показником виробництва відновлюваної енергії на душу населення). Лідерство у виробництві біопалива у 2014 р. тримали США, Німеччина, Китай, Бразилія, Індія; у виробництві сонячної енергетики — Німеччина, Китай, Італія, Японія, США. В цілому, лідерами у виробництві відновлюваної енергетики у світі у 2014 р. визнані: Китай, США, Бразилія, Канада, Німеччина [3].

У руслі економічних реформ, які має здійснити Україна на шляху до євроінтеграції особливу роль відіграє реформування енергетичної сфери. Стратегічні перспективи цієї реформи викадані у проекті «Енергетична стратегія України 2035». Велику

увагу стратегія приділяє підвищенню конкурентоспроможності національного енергетичного ринку та енергетичній незалежності країни, розвитку відновлюваної енергетики, запровадженню заходів з енергозаощадження та підвищення енергоефективності національного виробництва. Вирішення енергетичної проблеми на засадах сталого розвитку — дієвий крок на шляху євроінтеграції України та переходу національної економіки на вищий рівень сталого економічного зростання.

Література

1. Офіційний сайт Європейської Комісії [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://eu.europa.eu>
2. AEBIOM Annual Report 2014, European Biomass Association. Brussels, Belgium. — 35 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.dropbox.com/s/dp5ja1f50gnftj8/AEBIOM%20Annual%20Report%202014.pdf?dl=0>
3. Renewables 2014 Global Status Report / Renewable Energy Policy Network for the 21st Century [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ren21.net/REN21Activities/GlobalStatusReport.aspx>

Білоконь І. В., к.е.н., доцент
кафедри регіональної економіки і туризму,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Світовий досвід та наукові дослідження вітчизняних вчених вказують на те, що прискорений і динамічний розвиток сільського зеленого туризму є важливим напрямом структурної перебудови економіки країни, забезпечення демографічної стабільності та розв'язання багатьох соціально-економічних у сільській місцевості. Європейський Союз вбачає у розвитку сільського зеленого туризму важливий шлях економічного підйому своїх сільських територій.

Більшість регіонів України мають усі можливості для відпочинку іноземних та вітчизняних туристів у сільській місцевості. Зокрема, Карпатський регіон для сільського зеленого туризму